

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με το Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ)»

Το παρόν σχέδιο νόμου κατατίθεται σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι τέθηκαν στο Συμβούλιο Κορυφής της Ευρωζώνης κατά την συνεδρίασή του της 12.07.2015, το πλήρες περιεχόμενο της οποίας κυρώνεται με το άρθρο 1 του κεφαλαίου Α.

Στο σ/ν περιέχονται επίσης ρυθμίσεις για τη λήψη φορολογικών μέτρων και για τη ρύθμιση θεμάτων της νομοθεσίας της Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ειδικότερα ρυθμίζονται οι συντελεστές σχετικά με την αναδιάρθρωση του Φ.Π.Α. και η λήψη μέτρων για την αύξηση της εισπραξιμότητας, ενεργοποίηση του Δημοσιονομικού Συμβουλίου του Ν. 4270/2014 και η ενίσχυση της αυτονομίας της ΕΛΣΤΑΤ.

Στο άρθρο 1 κυρώνεται η απόφαση της Συνόδου Κορυφής της Ευρωζώνης (Euro Summit) της 12.07.2015.

Στο άρθρο 2, ρυθμίζονται θέματα συντελεστών ΦΠΑ, σε αγαθά και υπηρεσίες με τροποποίηση του Παραρτήματος ΙΙΙ, τροποποίηση του συντελεστή του φόρου εισοδήματος και του ποσοστού προκαταβολής, ενίσχυση των ποινικών διατάξεων για τα εγκλήματα της φοροδιαφυγής, διεύρυνση του φόρου πολυτελείας και κατάργηση της αναστολής των φόρων τηλεοπτικής διαφήμισης, αύξηση του φόρου αλληλεγγύης και επιβολή έκτακτης εισφοράς σε εισοδήματα άνω των 500.000 ευρώ.

Επίσης ρυθμίζονται θέματα για την ΕΛΣΤΑΤ, για τη λειτουργία, τη συγκρότηση Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, εκλογή του Προέδρου και του Δ.Σ. της ΕΛΣΤΑΤ και άλλα συναφή θέματα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας και αυτονομίας της Αρχής.

Τέλος ρυθμίζονται θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης και ειδικότερα προβλέπεται η ένταξη όλων των Ταμείων και των τομέων επικουρικής Ασφάλισης στο ΕΤΕΑ και οι εφαρμογή του άρθρου 38 του Ν. 4052/2012. Προβλέπεται η διατήρηση της κρατικής επιχορήγησης στα ασφαλιστικά ταμεία μέχρι το 2021 στα επίπεδα 2015 σε ονομαστικούς όρους. Αυξάνονται οι εισφορές υγειονομικής περίθαλψης στις κύριες συντάξεις από 4% στο 6% και επιβάλλεται κράτηση 6% στις επικουρικές. Καταργούνται οι χρηματοδοτούμενες από το κράτος εξαιρέσεις και εναρμονίζεται

με το ύψος των εισροών του ΙΚΑ. Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στον αρμόδιο Υπουργό για την κοινωνική ασφάλιση, να ρυθμίζει θέματα αναγκαία για την εφαρμογή των ασφαλιστικών διατάξεων, με υπουργικές αποφάσεις.

Η ισχύς των διατάξεων άρχεται από την δημοσίευσή του στην εφημερίδα της Κυβέρνησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Η σώρευση διατάξεων διαφορετικού αντικειμένου σε ενιαίο άρθρο προκύπτει ως ανάγκη από το περιεχόμενο της απόφασης του Eurosummit , το οποίο αντιμετωπίζει τις ρυθμίσεις ως ενιαίο κείμενο.

Λόγω ειδικών εξαιρετικών Συνθηκών και συνθηκών δημοσίου Συμφέροντος, οι οποίες προκύπτουν από την κυρούμενη στο άρθρο 1, απόφαση, δεν τηρείται εν μέρει η ειδικώς προβλεπόμενη διαδικασία.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με το Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ)»

Άρθρο 1

Κυρώνεται η από 12.7.2015 υπ' αριθ. SN 4070/15 ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Ευρωζώνης (EUROSUMMIT), στην οποία καταγράφονται οι όροι και το πλαίσιο της συμφωνίας που έλαβε χώρα μεταξύ του Πρωθυπουργού και της Ευρωζώνης σχετικά με το αίτημα της Ελλάδας για τη σύναψη ενός νέου προγράμματος μεταξύ της χώρας και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)

Eurosummit

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2015

SN 4070/15

Θέμα: Ανακοίνωση του Eurosummit

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2015

Το Eurosummit τονίζει την κρισιμότητα της ανάγκης να επανοικοδομηθεί η εμπιστοσύνη με τις Ελληνικές Αρχές ως προϋπόθεση για πιθανή μελλοντική

συμφωνία για ένα νέο πρόγραμμα με τον Ε.Μ.Σ. Σ' αυτό το πλαίσιο έχει βασική σημασία η ανάληψη ίδιας ευθύνης από τις ελληνικές αρχές, τις δε δεσμεύσεις πολιτικής πρέπει να ακολουθήσει η επιτυχής υλοποίησή τους.

Ένα μέλος της Ευρωζώνης, το οποίο αιτείται οικονομική βοήθεια από τον Ε.Μ.Σ., αναμένεται να υποβάλει, όποτε είναι δυνατόν, ένα ανάλογο αίτημα στο Δ.Ν.Τ.¹ Αυτό αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου να συμφωνηθεί ένα νέο πρόγραμμα. Κατά συνέπεια η Ελλάδα θα ζητήσει τη συνέχιση της υποστήριξης του Δ.Ν.Τ. (υποστήριξη και χρηματοδότηση) από τον Μάρτιο του 2016.

Δεδομένης της ανάγκης να επανοικοδομηθεί η εμπιστοσύνη με την Ελλάδα, το Eurosummit καλωσορίζει τις δεσμεύσεις των Ελληνικών Αρχών να νομοθετήσουν χωρίς καθυστέρηση ένα πρώτο σύνολο μέτρων. Αυτά τα μέτρα, ληφθέντα σε προηγούμενη πλήρη συμφωνία με τους Θεσμούς, θα περιλαμβάνουν:

έως 15 Ιουλίου

- τον εξορθολογισμό του συστήματος Φ.Π.Α. και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης με σκοπό την αύξηση των εσόδων.
- εμπροσθοβαρή μέτρα για τη βελτίωση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος ως μέρος ενός προγράμματος συνολικής αναμόρφωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος.
- τη διασφάλιση της πλήρους νομικής ανεξαρτησίας της ΕΛ.ΣΤΑΤ.
- την πλήρη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της Συνθήκης για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στο πλαίσιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, καθιστώντας ιδίως το Δημοσιονομικό Συμβούλιο λειτουργικό πριν την οριστικοποίηση του Μνημονίου Κατανόησης και εισάγοντας ημιαυτόματες περικοπές δαπανών σε περίπτωση αποκλίσεων από τους φιλόδοξους στόχους του πρωτογενούς πλεονάσματος αφού θα έχει προηγουμένως αναζητηθεί η γνώμη του Δημοσιονομικού Συμβουλίου και με την επιφύλαξη της προηγούμενης έγκρισης από τους Θεσμούς.

έως 22 Ιουλίου

- την υιοθέτηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η οποία αποτελεί μείζονα αναμόρφωση των διαδικασιών και ρυθμίσεων για το σύστημα πολιτικής δικαιοσύνης και μπορεί να επιταχύνει σημαντικά τη δικαστική διαδικασία και να μειώσει τα κόστη.
- τη μεταφορά της Οδηγίας BRRD με υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αμέσως αλλά μόνο κατόπιν της θέσπισης των πρώτων τεσσάρων προαναφερθέντων μέτρων, καθώς και της υιοθέτησης όλων των δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται σ' αυτό το έγγραφο από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, αφού επιβεβαιωθούν αυτές από τους Θεσμούς και το Eurogroup, μπορεί να ληφθεί μια απόφαση με την οποία θα εντέλλονται οι Θεσμοί να διαπραγματευτούν ένα Μνημόνιο Κατανόησης (MoU). Αυτή η απόφαση θα μπορεί να ληφθεί υπό τον όρο ότι οι διαδικασίες σε εθνικό επίπεδο έχουν ολοκληρωθεί και πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 της Συνθήκης για τον Ε.Μ.Σ. επί τη βάση της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 13.1.

Προκειμένου να δημιουργηθεί η βάση για μια επιτυχή σύναψη του Μνημονίου Κατανόησης, η ελληνική πρόταση μεταρρυθμιστικών μέτρων πρέπει να ενισχυθεί σημαντικά για να λάβει υπόψη την έντονα επιδεινωθείσα οικονομική και δημοσιονομική θέση της χώρας κατά τον τελευταίο χρόνο. Η ελληνική Κυβέρνηση πρέπει να δεσμευθεί επίσημα ότι θα ενισχύσει τις προτάσεις της σε ένα σύνολο τομέων που έχουν προσδιορισθεί από τους Θεσμούς, με ένα ικανοποιητικό ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα για νομοθέτηση και εφαρμογή, συμπεριλαμβανομένων σημείων αναφοράς, οροσήμων και ποσοτικών σημείων αναφοράς, προκειμένου να υπάρχει σαφήνεια στην κατεύθυνση των πολιτικών που θα ασκηθούν σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο. Η Ελληνική Κυβέρνηση πρέπει, ιδίως, σε συμφωνία με τους Θεσμούς:

- να πραγματοποιήσει φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα και να καθορίσει πολιτικές προκειμένου να αντισταθμίσει πλήρως τη δημοσιονομική επίπτωση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας για την συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση του 2012 και να εφαρμόσει τη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος ή αμοιβαία συμφωνηθέντων εναλλακτικών μέτρων μέχρι τον Οκτώβριο του 2015.
- να υιοθετήσει περισσότερο φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στην αγορά προϊόντων με ένα ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα για εφαρμογή όλων των συστάσεων της εργαλειοθήκης I του ΟΟΣΑ, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των καταστημάτων τις Κυριακές, των περιόδων εκπτώσεων,

της ιδιοκτησίας των φαρμακείων, του γάλακτος και των αρτοποιειών, εκτός από τα μη υποχρεωτικά συνταγογραφούμενα φαρμακευτικά προϊόντα, τα οποία θα συμπεριληφθούν σε επόμενο βήμα, όπως και το άνοιγμα των κρίσιμων από μακροοικονομικής άποψης κλειστών επαγγελμάτων (π.χ. θαλάσσιες μεταφορές). Σε ακολουθία με την εργαλειοθήκη II του ΟΟΣΑ, οι κατασκευές θα πρέπει να περιληφθούν στις προαπαιτούμενες δράσεις.

- όσον αφορά στην αγορά ενέργειας, να προχωρήσει στην ιδιωτικοποίηση του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), εκτός αν μπορούν να βρεθούν εναλλακτικά μέτρα τα οποία θα έχουν ισοδύναμα αποτελέσματα στον ανταγωνισμό, όπως συμφωνήθηκε με τους Θεσμούς.
- όσον αφορά στην αγορά εργασίας, να πραγματοποιήσει αυστηρή αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων, της βιομηχανικής δράσης και, σε εναρμόνιση με τη σχετική οδηγία της Ε.Ε. και τη βέλτιστη πρακτική, των ομαδικών απολύσεων, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και την προσέγγιση που συμφωνήθηκε με τους Θεσμούς. Στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης, οι πολιτικές της αγοράς εργασίας θα πρέπει να εναρμονισθούν με διεθνείς και ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές και θα πρέπει να αποφευχθεί επιστροφή σε πολιτικές του παρελθόντος που δεν είναι συμβατές με τους στόχους της προώθησης μιας ανάπτυξης βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς.
- να υιοθετήσει τα απαραίτητα μέτρα για να ενισχύσει τον χρηματοοικονομικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης αποφασιστικής δράσης για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και μέτρων για την ενίσχυση της διαχείρισης του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και των τραπεζών, ιδίως εξαλείφοντας κάθε πιθανότητα για πολιτική παρέμβαση ειδικά στις διαδικασίες διορισμού.

Επιπροσθέτως, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να αναλάβουν τις παρακάτω δράσεις:

- να αναπτύξουν ένα σημαντικό ενισχυμένο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων με βελτιωμένη διαχείριση. Πολύτιμα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία θα μεταφερθούν σε ένα ανεξάρτητο ταμείο που θα ρευστοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία μέσω ιδιωτικοποιήσεων και άλλων μέσων. Η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων θα αποτελέσει πηγή για την προγραμματισμένη αποπληρωμή του νέου δανείου από τον Ε.Μ.Σ. και θα παράγει κατά τη διάρκεια ισχύος του νέου δανείου ένα σκοπούμενο σύνολο 50 δις ευρώ, εκ των οποίων 25 δις θα χρησιμοποιηθούν για την

αποπληρωμή της ανακεφαλαιοποίησης τραπεζών και άλλων περιουσιακών στοιχείων και 50% από κάθε ευρώ που απομένει (π.χ. 50% των 25 δις ευρώ) θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση του χρέους ως προς το ΑΕΠ, το δε υπόλοιπο 50% θα χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις.

Αυτό το ταμείο θα συσταθεί στην Ελλάδα και θα διοικείται από τις ελληνικές αρχές υπό την εποπτεία των αρμόδιων Ευρωπαϊκών Θεσμών. Σε συμφωνία με τους Θεσμούς και με βάση τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, θα πρέπει να υιοθετηθεί ένα νομοθετικό πλαίσιο που θα διασφαλίζει διαφανείς διαδικασίες και επαρκή τιμολόγηση της πώλησης των περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του ΟΟΣΑ για τη διαχείριση των Κρατικών Επιχειρήσεων.

- σε ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες της Ελληνικής Κυβέρνησης, να εκσυγχρονίσουν και να ενδυναμώσουν σημαντικά την ελληνική Διοίκηση, και να θέσουν σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την ενίσχυση των δυνατοτήτων και την αποπολιτικοποίηση της Ελληνικής Διοίκησης. Μια πρώτη πρόταση θα πρέπει να παρασχεθεί μέχρι τις 20 Ιουλίου κατόπιν συνεννόησης με τους Θεσμούς. Η Ελληνική Κυβέρνηση δεσμεύεται να μειώσει περισσότερο τις δαπάνες της Ελληνικής Διοίκησης, σύμφωνα με το πρόγραμμα που συμφωνήθηκε με τους Θεσμούς.
- να εξομαλύνουν πλήρως τις μεθόδους εργασίας με τους Θεσμούς, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων εργασιών στο έδαφος της Αθήνας, για να βελτιωθεί η εφαρμογή και η παρακολούθηση του προγράμματος. Η Κυβέρνηση πρέπει να συσκέπτεται και να συμφωνεί με τους Θεσμούς για όλα τα σχέδια νόμου στους σχετικούς τομείς, με επαρκές χρονικό περιθώριο πριν την υποβολή τους για δημόσια διαβούλευση ή το Κοινοβούλιο. Το Eurosummit επισημαίνει ξανά ότι η εφαρμογή είναι το κλειδί και σ' αυτό το πλαίσιο καλωσορίζει την πρόθεση των ελληνικών αρχών να ζητήσουν μέχρι τις 20 Ιουλίου στήριξη από τους Θεσμούς και τα Κράτη Μέλη για τεχνική βοήθεια και ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συντονίσει αυτήν τη στήριξη από την Ευρώπη.
- Με εξαίρεση το νομοσχέδιο για την ανθρωπιστική κρίση, η Ελληνική Κυβέρνηση θα επανεξετάσει, με σκοπό την τροποποίηση, τη νομοθεσία που εισήχθη σε αντίθεση με τη συμφωνία της 20ης Φεβρουαρίου, υπαναχωρώντας σε δεσμεύσεις προηγούμενων προγραμμάτων, ή θα προσδιορίσει σαφή ισοδύναμα αντισταθμιστικά μέτρα για τα κεκτημένα δικαιώματα που δημιουργήθηκαν στο μεσοδιάστημα.

Οι ανωτέρω καταγεγραμμένες υποχρεώσεις αποτελούν τις ελάχιστες

προϋποθέσεις για την έναρξη των διαπραγματεύσεων με τις Ελληνικές Αρχές. Ωστόσο, το Eurosummit κατέστησε σαφές, ότι η έναρξη των διαπραγματεύσεων δεν αποκλείει οποιαδήποτε τελική συμφωνία σε ένα νέο πρόγραμμα του Ε.Μ.Σ., το οποίο θα πρέπει να βασίζεται σε μία απόφαση επί του συνόλου του «πακέτου» (συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών αναγκών, της βιωσιμότητας του χρέους και της πιθανής χρηματοδοτικής «γέφυρας»).

Το Eurosummit λαμβάνει υπόψη, ότι οι πιθανές χρηματοδοτικές ανάγκες του προγράμματος κυμαίνονται μεταξύ 82 και 86 δις ευρώ, όπως έχουν εκτιμηθεί από τους Θεσμούς. Καλεί τους Θεσμούς να διερευνήσουν δυνατότητες μείωσης του χρηματοδοτικού πακέτου, διαμέσου εναλλακτικών χρηματοδοτικών οδών ή υψηλότερων εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις. Η αποκατάσταση της πρόσβασης στις αγορές, γεγονός που αποτελεί το στόχο οποιουδήποτε προγράμματος χρηματοοικονομικής ενίσχυσης, μειώνει την ανάγκη άντλησης του συνόλου του χρηματοδοτικού κονδυλίου. Το Eurosummit λαμβάνει υπόψη τις επείγουσες ανάγκες χρηματοδότησης της Ελλάδας, που υπογραμμίζουν την ανάγκη για πολύ γρήγορη πρόοδο στην επίτευξη μιας συμφωνίας με ένα νέο Μνημόνιο Κατανόησης. Αυτές εκτιμάται να ανέλθουν σε 7 δις ευρώ μέχρι τις 20 Ιουλίου και επιπλέον 5 δις μέχρι τα μέσα Αυγούστου.

Το Eurosummit αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα της διασφάλισης ότι το ελληνικό κράτος θα μπορεί να αποπληρώσει τις καθυστερούμενες οφειλές του προς το Δ.Ν.Τ. και την Τράπεζα της Ελλάδας και να τηρήσει τις υποχρεώσεις του τις ερχόμενες εβδομάδες για να δημιουργήσει τις συνθήκες που θα επιτρέπουν μια ομαλή κατάληξη των διαπραγματεύσεων. Οι κίνδυνοι της μη γρήγορης ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων εξακολουθούν να βαρύνουν πλήρως την Ελλάδα. Το Eurosummit καλεί το Eurogroup να συζητήσει αυτά τα θέματα ως κατεπείγοντα.

Δεδομένων των κρίσιμων προκλήσεων του ελληνικού χρηματοοικονομικού τομέα, το συνολικό κονδύλιο ενός πιθανού νέου προγράμματος από τον Ε.Μ.Σ. θα πρέπει να συμπεριλάβει τη διαμόρφωση ενός αποθεματικού 10 έως 25 δις ευρώ για τον τραπεζικό τομέα, προκειμένου να καλυφθούν πιθανές ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης και δαπάνες εξυγίανσης, εκ των οποίων 10 δις θα είναι άμεσα διαθέσιμα σε ξεχωριστό λογαριασμό στον Ε.Μ.Σ.

Το Eurosummit γνωρίζει ότι μια ταχεία απόφαση για νέο πρόγραμμα αποτελεί προϋπόθεση για το εκ νέου άνοιγμα των τραπεζών, έτσι ώστε να αποφευχθεί μια αύξηση στο συνολικό χρηματοδοτικό κονδύλιο. Η Ε.Κ.Τ./Ε.Μ.Ε. θα διενεργήσει μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση μετά το καλοκαίρι. Το συνολικό αποθεματικό θα εξυπηρετήσει πιθανές ελλείψεις κεφαλαίων που θα ακολουθήσουν την πλήρη αξιολόγηση αφού εφαρμοσθεί το θεσμικό πλαίσιο.

Υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Αυτό οφείλεται στη χαλάρωση των πολιτικών κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, που είχε ως επακόλουθο την πρόσφατη επιδείνωση του εγχώριου μακροοικονομικού και χρηματοδοτικού περιβάλλοντος. Το Eurosummit υπενθυμίζει ότι τα Κράτη Μέλη της Ευρωζώνης υιοθέτησαν κατά τα τελευταία χρόνια μια εντυπωσιακή δέσμη μέτρων υποστήριξης της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους, η οποία εξομάλυνε τη δυνατότητα εξυπηρέτησης του ελληνικού χρέους και μείωσε σημαντικά τα κόστη.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, στο πλαίσιο ενός πιθανού μελλοντικού προγράμματος του Ε.Μ.Σ. και σε ευθυγράμμιση με το πνεύμα της δήλωσης του Eurogroup το Νοέμβριο του 2012, το Eurogroup είναι έτοιμο να εκτιμήσει, αν χρειάζεται, πιθανά πρόσθετα μέτρα (ενδεχόμενες μεγαλύτερες περιόδους χάριτος και πληρωμής) στοχεύοντας να διασφαλίσει ότι οι μικτές χρηματοδοτικές ανάγκες θα παραμείνουν σε βιώσιμο επίπεδο. Αυτά τα μέτρα θα εξαρτώνται από την πλήρη εφαρμογή των μέτρων που θα συμφωνηθούν σε ένα πιθανό νέο πρόγραμμα και θα εκτιμηθούν μετά την πρώτη θετική ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

Το Eurosummit επισημαίνει ότι ονομαστικό κούρεμα του χρέους δε μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Οι Ελληνικές Αρχές επαναβεβαιώνουν την ανεπιφύλακτη δέσμευσή τους να εκπληρώσουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς όλους τους πιστωτές πλήρως και εγκαίρως.

Εφόσον όλες οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο πληρούνται, το Eurogroup και το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Μ.Σ. δύνανται, σύμφωνα με το άρθρο 13.2 της Συνθήκης του Ε.Μ.Σ., να εξουσιοδοτήσουν τους Θεσμούς να διαπραγματευθούν ένα νέο πρόγραμμα του Ε.Μ.Σ., εφόσον οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 της Συνθήκης του Ε.Μ.Σ. πληρούνται επί τη βάση της αξιολόγησης του άρθρου 13.1. Για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στην Ελλάδα (κατά τα επόμενα 3-5 χρόνια), η Επιτροπή θα εργαστεί στενά με τις Ελληνικές Αρχές για να ενεργοποιήσει ποσό έως 35 δις ευρώ (μέσα από διάφορα προγράμματα της ΕΕ) προκειμένου να χρηματοδοτήσει επενδύσεις και οικονομική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων και ποσών για τις μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις. Ως ένα εξαιρετικό μέτρο, και δεδομένης της ιδιαίτερης κατάστασης της Ελλάδας, η Επιτροπή θα προτείνει την αύξηση της προ-χρηματοδότησης κατά 1 δις ευρώ, προκειμένου να δοθεί μία άμεση ώθηση στις επενδύσεις, υπό τη διαχείριση των οργάνων της Ε.Ε. Το Επιχειρηματικό Σχέδιο για την Ευρώπη θα παρέχει, επίσης, χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την Ελλάδα.

«ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ»

Άρθρο 2

Φορολογικά Μέτρα

1. α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 21 ν.2859/2000 (ΦΕΚ Α'248) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Ο συντελεστής του φόρου προστιθέμενης αξίας ορίζεται σε είκοσι τρία τοις εκατό (23%) στη φορολογητέα αξία.

Κατ' εξαίρεση, για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος, ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε δεκατρία τοις εκατό (13%).

Για τα αγαθά και τις υπηρεσίες για τα οποία υπάρχει ειδική πρόβλεψη στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος, ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%).

Ο συντελεστής ΦΠΑ που ορίζεται για τα αγαθά και τις υπηρεσίες του Παραρτήματος ΙΙΙ δεν εφαρμόζεται στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της παρ. 13 του άρθρου 14.»

β) Η περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ιβ) η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτή παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που παρέχονται από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή, εκτός από τα φροντιστήρια όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και τα κέντρα ξένων γλωσσών και ηλεκτρονικών υπολογιστών».

γ) Το Παράρτημα ΙΙΙ αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ
(παράγραφος 1 του άρθρου 21)

A. ΑΓΑΘΑ

Οι δασμολογικές κλάσεις του Παραρτήματος αυτού τέθηκαν όπως αυτές αναφέρονται στη Συνδυασμένη Ονοματολογία του έτους 2015 (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1101/2014 της Επιτροπής της 31ης Οκτωβρίου 2014, ΕΕ L 312/2014).

1. Άλογα, γαϊδούρια και μουλάρια κάθε είδους, βοοειδή, χοιροειδή, προβατοειδή και αιγοειδή, ζωντανά. Εξαιρούνται τα άλογα ιπποδρομιών **(Δ.Κ. ΕΧ 0101, 0102, 0103 και 0104)**.
2. Πετεινοί, κότες, πάπιες, χήνες, γάλοι, γαλοπούλες και φραγκόκοτες, ζωντανά, κατοικίδια **(Δ.Κ. 0105)**.
3. Κουνέλια κατοικίδια, περιστέρια, ορτύκια, φασιανοί, πέρδικες, λαγοί και λουπά ζώα και πτηνά, ζωντανά, που προορίζονται κυρίως για την ανθρώπινη διατροφή. Ζώα που εκτρέφονται για τη γουνοποιΐα. Μέλισσες. Ακάρεα (έντομα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες αντί εντομοκτόνων) **(Δ.Κ. ΕΧ 0106)**.
4. Κρέατα βρώσιμα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα ή επεξεργασμένα, από βοοειδή, χοιροειδή, προβατοειδή ή αιγοειδή, πετεινούς, κότες, γαλοπούλες και κουνέλια. Εξαιρούνται τα παραπροϊόντα σφαγίων καθώς και τα προϊόντα των Δ.Κ. 0209 και 0210 **(Δ.Κ 0201, 0202, 0203, 0204, ΕΧ 0207, ΕΧ 0208)**.
5. Ψάρια, φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών, καλαμάρια, χταπόδια και σουπιές, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα ή επεξεργασμένα. Εξαιρούνται τα συκώτια, αυγά και σπέρματα **(Δ.Κ 0302, ΕΧ 0303, ΕΧ 0304, ΕΧ 0307)**.
6. Γάλα, έστω και σε σκόνη ή συμπυκνωμένο ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Γιαούρτι χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, μη αρωματισμένο, χωρίς προσθήκη φρούτων ή κακάου. Τυριά με εξαίρεση τα τυριά τριμμένα ή σε σκόνη, τα λιωμένα τυριά, τα τυριά με στίγματα της διάκρισης 0406 40 και τα τυριά με περιεκτικότητα κ.β. σε λιπαρές ουσίες που υπερβαίνει το 72%. Αυγά νωπά από όρνιθες του είδους Gallus Domesticus, για επώαση ή βρώσιμα. Μέλι φυσικό. **(Δ.Κ ΕΧ 0401, ΕΧ 0402, ΕΧ 0403, ΕΧ 0406, ΕΧ 0407, 0409)**.
7. Άλλα φυτά ζωντανά (στα οποία περιλαμβάνονται και οι ρίζες τους), μοσχεύματα και μπόλια. **(Δ.Κ. 0602)**
8. Λαχανικά, φυτά, ρίζες και κόνδυλοι, βρώσιμα. Εξαιρούνται τα προϊόντα της Δ.Κ. 0714 **(Δ.Κ. 0701, 0702, 0703, 0704, 0705, 0706, 0707, 0708, 0709, 0710, 0711, 0712, 0713)**.
9. Καρποί και φρούτα βρώσιμα **(Δ.Κ. 0801, 0802, 0803, 0804, 0805, 0806, 0807, 0808, 0809, 0810, 0811, 0812, 0813)**.
10. Δημητριακά **(Δ.Κ. 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007 και 1008)**.
11. Προϊόντα αλευροποιΐας. Άμυλα κάθε είδους **(Δ.Κ. 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106 και ΕΧ 1108)**.
12. Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις που προορίζονται για σπορά. Κοπριά. Σπέρματα, σπόροι και διάφοροι καρποί, που προορίζονται για σπορά **(Δ.Κ. ΕΧ 1201, ΕΧ 1202, 1203, ΕΧ 1204, ΕΧ 1205, ΕΧ 1206, ΕΧ 1207 και 1209)**.
13. Αρτεμισία, βασιλικός, χαμομήλι, μαντζουράνα η κοινή, μολόχα, δενδρομολόχα, μέντα (δυόσμος) όλων των ποικιλιών, ρίγανη, δενδρολίβανο, φασκόμηλο, τσαΐ του βουνού, δίκταμο, φλαμούρι, ευκάλυπτος, λεβάντα,

αγριάδα η ιαματική και λουϊζα, νωπά ή ξερά, έστω και κομμένα, σπασμένα ή σε σκόνη (Δ.Κ. EX 1211).

14. Άχυρα και φλοιοί ακατέργαστων δημητριακών, έστω και τεμαχισμένα, αλεσμένα, συμπιεσμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων. Γογγύλια Σουηδίας (γογγυλοκράμβες), τεύτλα κτηνοτροφικά, ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές (FOIN, LUZERNE), τριφύλλια, κτηνοτροφικά λάχανα, χορτονομές λούπινου, βίκου και παρόμοια κτηνοτροφικά προϊόντα, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων (Δ.Κ. **1213 και 1214**).

15. Μαστίχα (λευκή ή μη), ακατέργαστη ή κατεργασμένη (Δ.Κ. **EX 1301**).

16. Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα. Άλλα λάδια και τα κλάσματά τους, που παίρνονται αποκλειστικά από ελιές, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα και μείγματα από αυτά τα λάδια ή τα κλάσματα με λάδια ή κλάσματα της κλάσης 1509 (Δ.Κ. **1509 και 1510**).

17. Ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο ή από τεύτλα και ζαχαρόζη χημικώς καθαρή σε στερεή κατάσταση (Δ.Κ. **1701**).

18. Παρασκευάσματα για τη διατροφή των παιδιών συσκευασμένα για τη λιανική πώληση. Ζυμαρικά, όχι ψημένα ή παραγεμισμένα ή αλλιώς παρασκευασμένα. Ψωμί, χωρίς προσθήκη άλλων ουσιών και όχι φρυγανισμένο ή περαιτέρω επεξεργασμένο. Κάψουλες κενές του τύπου που χρησιμοποιούνται για φάρμακα (Δ.Κ. **EX 1901, EX 1902, EX 1905**).

19. Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά, χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ούτε αρωματισμένα, μη αεριούχα (Δ.Κ. **EX 2201**).

20. Ξύδια και υποκατάστατα αυτών βρώσιμα που λαμβάνονται από οξικό οξύ (Δ.Κ. **2209**).

21. Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφές παρασκευασμένες για ζώα. Εξαιρούνται τα παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των κατοικίδιων ζώων (Δ.Κ. **2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308 και EX 2309**).

22. Αλάτι (στο οποίο περιλαμβάνεται και το επιτραπέζιο και μετουσιωμένο αλάτι), έστω και σε υδατικό διάλυμα ή με προσθήκη αντισυσσωματικών ουσιών ή ουσιών που εξασφαλίζουν την καλή ρευστότητα. Θαλάσσιο νερό (Δ.Κ. **EX 2501**).

23. Φαρμακευτικά προϊόντα (Δ.Κ. **3001, 3002, 3003, 3004, 3005 και 3006**).

24. Φάρμακα για την ιατρική του ανθρώπου των δασμολογικών κλάσεων 3003 και 3004. Εμβόλια για την ιατρική του ανθρώπου της δασμολογικής κλάσης 3002. (Δ.Κ. **EX 3002, EX 3003, EX 3004**). Ο συντελεστής του φόρου για τα αγαθά της παρούσας περίπτωσης ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%).

25. Λιπάσματα (Δ.Κ. **3101, 3102, 3103, 3104 και 3105**).

26. Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της

βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα, που παραδίδονται χονδρικά. Εξαιρούνται τα εντομοαπωθητικά, τα απολυμαντικά για οικιακές χρήσεις, τα εντομοκτόνα και κατσαριδοκτόνα που παρουσιάζονται σε φιάλες με προωθητικό αέριο ή σε σκόνη για οικιακές χρήσεις **(Δ.Κ. EX 3808)**.

27. Προφυλακτικά από καουτσούκ **(Δ.Κ. EX 4014)**.

28. Καυσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά, δεμάτια ή με παρόμοιες μορφές **(Δ.Κ. EX 4401)**.

29. Πετσέτες (σερβιέτες) και ταμπόν υγιείας και παρόμοια με αυτά είδη υγιεινής προστασίας της γυναίκας, από χαρτί ή από βάτες **(Δ.Κ. EX 9619)**.

30. Βιβλία και βιβλία για παιδιά **(Δ.Κ. EX4901, EX 4903)**. Εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις τυπωμένες, έστω και εικονογραφημένες ή με διαφημίσεις. Ο συντελεστής του φόρου για τα αγαθά της παρούσας περίπτωσης ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%).

31. Ειδικές ανυψωτικές συσκευές (σκάλες, ανελκυστήρες, μηχανήματα ανεβοκατεβάσματος αναπήρων και παρόμοια), που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση αναπήρων **(Δ.Κ. EX 8428)**.

32. Γραφομηχανές με χαρακτήρες BRAILLE και ειδικές ηλεκτρονικές γραφομηχανές (ηλεκτρονικές συσκευές επικοινωνίας τσέπης), για ανάπηρα πρόσωπα **(Δ.Κ. EX 8469)**.

33. Αυτοκίνητα οχήματα καινούργια, που προορίζονται για τη μεταφορά δέκα προσώπων ή περισσότερων συμπεριλαμβανομένου και του οδηγού ειδικά κατασκευασμένα ή διασκευασμένα για τη μεταφορά αναπήρων και ατόμων με ειδικές ανάγκες, των οποίων οι ειδικές θέσεις καλύπτουν τουλάχιστον το 60% του συνόλου των θέσεων, εφόσον αγοράζονται, εισάγονται ή αποκτώνται από άλλο κράτος-μέλος της Κοινότητας από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., που ασχολούνται με την εκπαίδευση, προστασία και περίθαλψη των ατόμων αυτών. **(Δ.Κ. EX 8702)**.

34. Αμαξάκια τύπου πολυθρόνας και άλλα οχήματα για αναπήρους, έστω και με κινητήρα ή άλλο μηχανισμό προώθησης, ανταλλακτικά αναπηρικού αμαξιδίου και ερεισίνωτο **(Δ.Κ. 8713 και EX 8714)**.

35. Αντισυλληπτικές συσκευές που ονομάζονται «ενδομήτρια αντισυλληπτικά», αυτολιπαινόμενοι καθετήρες, καθετήρες κεντρικοί για αιμοκάθαρση, καθετήρες σίτισης, καθετήρες περιτοναϊκής, καθετήρες κύστεως υπερηβικές, σύριγγες σίτισης, πιεσόμετρα ομιλούντα, βελόνες (για τις πένες ινσουλίνης), βελόνες τεχνητού νεφρού **(Δ.Κ. EX 9018)**.

36. Είδη και συσκευές ορθοπεδικής, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ιατροχειρουργικές ζώνες και επίδεσμοι και οι πατερίτσες. Νάρθηκες, υποστηρίγματα και άλλα είδη και συσκευές για κατάγματα. Είδη και συσκευές προθέσεως. Συσκευές για τη διευκόλυνση της ακοής στους κουφούς και άλλες συσκευές που κρατιούνται με το χέρι, φέρονται από τα πρόσωπα ή εισάγονται

στον ανθρώπινο οργανισμό, με σκοπό την αναπλήρωση μιας έλλειψης ή τη θεραπεία μιας αναπηρίας. Συσκευές έκχυσης ινσουλίνης. Εξαιρούνται τα μέρη και εξαρτήματα των παραπάνω αγαθών **(Δ.Κ. EX 9021)**.

37. Η παράδοση νερού.

38. Ηλεκτρική ενέργεια **(Δ.Κ. 2716)**, το φυσικό αέριο **(Δ.Κ. 2711)**, καθώς και θέρμανση μέσω δικτύου (τηλεθέρμανση).

39. Ανυψωτικό τουαλέτας **(Δ.Κ. EX 3922)**, μπανιέρες για ανάπηρους **(Δ.Κ. EX 3922, 6910, 7324)**, στηθόδεσμος μαστεκτομής - μαγιώ μαστεκτομής **(Δ.Κ. EX 6212, 6112, 6211)**, προγράμματα για ηλεκτρονικούς υπολογιστές (jaws, supernova, hall, φωναιοθησίας, fine reader) **(Δ.Κ. EX 8523)**, εκτυπωτές Braille **(Δ.Κ. EX 8443)**, ρολόγια χειρός (Braille) **(Δ.Κ. EX 9102)**, πινακίδες γραφής (Braille), μέτρα (Braille) **(Δ.Κ. EX 9017)**, μπαστούνια (λευκά και ηλεκτρονικά) **(Δ.Κ. EX 6602)**, κασετόφωνα με 4 tracks (Braille) **(Δ.Κ. EX 8519)**, ταινίες μέτρησης σακχάρου **(Δ.Κ. EX 3822)**, τα οποία προορίζονται για την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες.

40. Καθίσματα μπάνιου **(Δ.Κ. EX 8401)**, αντλία αποσιδήρωσης για μεσογειακή αναιμία **(Δ.Κ. EX 9018)**, σύστημα τραχειοστομίας – τραχειοσωλήνες – φίλτρα **(Δ.Κ. EX 9018)**, περπατούρα **(Δ.Κ. EX 8716, EX 6602, EX 9021)**, τρίποδο **(Δ.Κ. EX 8716, EX 6602, EX 9021)**, σύστημα φωτεινής ειδοποίησης **(Δ.Κ. EX 8531)**, δέκτης φωτεινών σημάτων **(Δ.Κ. EX 8517)**, Braille display **(Δ.Κ. EX 8528)**, scanner **(Δ.Κ. EX 8471)**, Braille note taker **(Δ.Κ. EX 8469)**, προγράμματα κινητών τηλεφώνων σε ελληνική και ξένη έκδοση (mobile speak, speaking phone) **(Δ.Κ. EX 8523)**, πλαίσια γραφής για άτομα με μειωμένη όραση (Braille) **(Δ.Κ. EX 3926)**, κάλτσες Α.Γ. ή Κ.Γ. **(Δ.Κ. EX 6115, EX 6217)**, κάλτσες κολοβώματος **(Δ.Κ. EX 6307)**, φίλτρα αιμοκάθαρσης, αιμοδιήθησης, αιμοδιαδιήθησης και πλασμαφαίρεσης **(Δ.Κ. EX 9018)**, γραμμές αιμοκάθαρσης, αιμοδιήθησης, αιμοδιαδιήθησης και πλασμαφαίρεσης **(Δ.Κ. EX 9018)**, σάκοι περισυλλογής υγρού προετοιμασίας φίλτρων **(Δ.Κ. EX 3926)**, Y-connectors, σετ φλεβοκέντησης κατά την αιμοκάθαρση **(Δ.Κ. EX 9018)**, φύσιγγες διττανθρακικών **(Δ.Κ. EX 2836)**, συνδετικό από τιτάνιο **(Δ.Κ. EX 9018, EX 8108)**, γραμμή σύνδεσης και αποχέτευσης, σάκοι αποχέτευσης **(Δ.Κ. EX 3926)**, κασέτες σύνδεσης, Clamp (λαβίδες) **(Δ.Κ. EX 9018)**, βαλίτσα περιτοναϊκής κάθαρσης (SMART PD CASE) **(Δ.Κ. EX 9018, EX 4202)**, αναλώσιμο υλικό για κολοστομίες **(Δ.Κ. EX 3006)**, τα οποία προορίζονται για την εξυπηρέτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες.

B. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Εισιτήρια θεατρικών παραστάσεων για τα οποία ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%).
2. Η παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή.
3. Η διαμονή σε ξενοδοχεία και παρόμοιους χώρους, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής καταλύματος διακοπών και της μίσθωσης χώρου σε

κατασκήνωση ή κάμπινγκ για τροχόσπιτα.

4. Η παροχή υπηρεσιών από γραφεία κηδειών και επιχειρήσεων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και η παράδοση των συναφών ειδών.
5. Η παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, παιδιών, ηλικιωμένων, ασθενών και ατόμων με ειδικές ανάγκες γενικά.

Γ. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αγαθά και υπηρεσίες που δεν εντάσσονται στο παράρτημα αυτό ή για τα οποία υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την ένταξη τους στον πίνακα αυτόν, συνεπεία του είδους, του προορισμού, της σύνθεσης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, υπάγονται στον κανονικό συντελεστή Φ.Π.Α.»

γ) Οι προβλεπόμενες στις παρ.4, 5 και 6 του αρθ. 21 ν. 2859/2000 (ΦΕΚ Α'248) μειώσεις των συντελεστών καταργούνται σταδιακά ως ακολούθως:

αα) Από 1.10.2015 στα αναπτυγμένα τουριστικά νησιά με το υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα και από 1.6.2016 στα λιγότερο αναπτυγμένα νησιά. Εξαιρούνται της καταργήσεως και παραμένουν σε ισχύ οι ισχύοντες σήμερα συντελεστές Φ.Π.Α. για τα πλέον απομακρυσμένα νησιά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών ορίζονται ειδικότερα τα υπαγόμενα στις παραπάνω ρυθμίσεις νησιά της παρ. 4 του άρθρου 21 ν. 2859/2000 (ΦΕΚ Α'248).

2. Στο άρθρο 20 του ν. 3842/2010 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«8. Το ποσό του ΦΠΑ που αναλογεί στο σύνολο των συναλλαγών, οι οποίες εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου και διενεργούνται με οποιονδήποτε τρόπο και ιδίως μέσω χρήσης πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας, ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking), τραπεζικής κατάθεσης σε εξόφληση τιμολογίου ή τραπεζικής επιταγής, δεσμεύεται από την τράπεζα και αποδίδεται κατευθείαν στο δημόσιο εντός πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της πληρωμής. Σε περίπτωση φορολογουμένων που υποβάλλουν δήλωση ΦΠΑ, η τράπεζα χορηγεί βεβαίωση για το εισπραχθέν ποσό ΦΠΑ, ώστε να υπολογίζεται στη δήλωση του φορολογουμένου. Για τις υπηρεσίες αυτές τα τραπεζικά ιδρύματα δεν χρεώνουν δαπάνες ή οποιαδήποτε αμοιβή. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ρυθμίζεται η διαδικασία εφαρμογής της διάταξης της παρούσας παραγράφου, καθώς και κάθε ζήτημα σχετικά με την απόδοση και την επιστροφή ΦΠΑ.»

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 29 του ν.3492/2006 (Α' 210) τροποποιείται ως ακολούθως:

«2. Αντικείμενο του φόρου, που επιβάλλεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, είναι τα απαιτητά ασφάλιστρα και τα πάσης φύσεως δικαιώματα που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση.

Ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε:

α. 25%, επί των ασφαλίσεων κλάδου πυρός

β. 4%, επί των ασφαλίσεων κλάδου ζωής

γ. 10%, επί των ασφαλίσεων των λοιπών κλάδων εξαιρουμένων των ασφαλίσεων των αυτοκινήτων (συμπεριλαμβανομένης της αστικής ευθύνης) για τα οποία ο συντελεστής φόρου ορίζεται σε 15 %.»

4. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013 (Α' 167) οι λέξεις «είκοσι έξι τοις εκατό (26%)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «είκοσι εννέα τοις εκατό (29%)».

5. α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4172/2013 (Α' 167) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Με βάση τη δήλωση που υποβάλλει το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας βεβαιώνεται ποσό ίσο με εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου που προκύπτει για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους. Το ίδιο ποσοστό ισχύει και για τις τραπεζικές ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα».

β. Στο άρθρο 72 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παράγραφος 36 που έχει ως εξής:

«36. Ειδικά για τα εισοδήματα και τα κέρδη που προκύπτουν στο φορολογικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, το ποσοστό της παραγράφου 2 του άρθρου 71 που εφαρμόζεται για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες των περιπτώσεων β', γ' ε' και στ' μόνο για τις κοινοπραξίες των προσωπικών εταιρειών του άρθρου 45 ορίζεται σε εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%)».

6. Στον ν.4174/2013 μετά το άρθρο 55 προστίθεται άρθρα 55Α ως εξής:
«Άρθρο 55 Α':

1. Αδίκημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος, με πρόθεση:
α) αποκρύπτει φορολογητέα ύλη, ή β) παραπλανεί τα όργανα της φορολογικής διοίκησης σχετικά με φορολογητέα ύλη ή γ) δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς εισπραχθέντα ή οφειλόμενο ΦΠΑ ή παρακρατούμενους ή επιρριπτόμενους

φόρους, τέλη και εισφορές, με αποτέλεσμα την απόλαυση περιουσιακού οφέλους για τον ίδιο ή για τρίτους με αντίστοιχη ζημία του Δημοσίου, τουλάχιστον σε 10.000 ευρώ ανά φορολογία και ανά έτος, κατά παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας.

2. Εάν συντρέχει περίπτωση τέλεσης αδικήματος φοροδιαφυγής υποβάλλεται αμέσως, και πάντως όχι πλέον των τριάντα ημερών από την σύνταξη της σχετικής εκθέσεως ελέγχου, μηνυτήρια αναφορά από τα αρμόδια όργανα της Φορολογικής Διοίκησης ή σε περίπτωση καθυστέρησής τους, από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων. Μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται και στην περίπτωση του άρθρου 42 ΠΚ. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

3. Σε περίπτωση παραπομπής του κατηγορούμενου για φοροδιαφυγή στο ακροατήριο, δεν επιβάλλονται τα διοικητικά πρόστιμα των άρθρων 54 και 55 του παρόντος. Ο φόρος και οι τόκοι επιβάλλονται και εισπράττονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 30 επόμενα, 40 επόμενα και 53 του παρόντος. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων δεν επηρεάζει την ποινική διαδικασία.

4. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 01.01.2016».

7. Η διάταξη της παρ. 2 του άρθ. 12 του ν. 2328/1995 (Α 159), όπως τροποποιήθηκε με την διάταξη του άρθ. 58 του ν. 4331/2015 (Α 69), καταργείται.

8. α. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 44 του ν. 4111/2013 (Α' 18) διαγράφονται οι λέξεις «καθώς και» και μετά τις λέξεις «δεξαμενών κολύμβησης» προστίθεται η φράση «καθώς και σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης άνω των πέντε (5) μέτρων».

β. Ο συντελεστής των υποπεριπτώσεων ii, iii και iv της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 44 του ν. 4111/2013 αυξάνεται σε δέκα τρία τοις εκατό (13%).

γ. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 44 του ν. 4111/2013 προστίθεται υποπερίπτωση ν) ως εξής:

«ν) Για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης άνω των πέντε (5) μέτρων, ο φόρος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του σκάφους επί συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%). Δεν λαμβάνεται υπόψη η δαπάνη για την αμοιβή του πληρώματος. Από το φόρο της περίπτωσης (ν) εξαιρούνται τα ιστιοφόρα σκάφη και πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπον τρεχαντήρι, βαρκαλάς, πέραμα, τσερνίκι, λίμπερτυ τα οποία προέρχονται από ελληνική ναυτική παράδοση.»

δ. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που δηλώνονται στο φορολογικό έτος 2015 και εφεξής.

9. Η παράγραφος 3 του άρθρου 29 του ν.3986/2011 (Α 152) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου, υπολογίζεται ως εξής:

α) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από δώδεκα χιλιάδες ένα (12.001) ευρώ έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή μηδέν κόμμα επτά τοις εκατό (0,7%) επί ολόκληρου του ποσού.

β) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από είκοσι χιλιάδες ένα (20.001) ευρώ έως και τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή ένα κόμμα τέσσερα τοις εκατό (1,4%) επί ολόκληρου του ποσού.

γ) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από τριάντα χιλιάδες ένα (30.001) έως και πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) επί ολόκληρου του ποσού.

δ) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από πενήντα χιλιάδες ένα (50.001) έως και εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό (4%) επί ολόκληρου του ποσού.

ε) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από εκατό χιλιάδες ένα (100.001) ευρώ έως και πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή έξι τοις εκατό (6%) επί ολόκληρου του ποσού.

στ) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από πεντακόσιες χιλιάδες ένα (500.001) και άνω, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%) επί ολόκληρου του ποσού.

ζ) Για το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών, των Ευρωβουλευτών, των Δημάρχων και των προσώπων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 56 του Συντάγματος, εφόσον οι πάσης φύσεως αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές τους είναι τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3833/2010 (Α' 40), η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%) επί ολόκληρου του ποσού.

Το ποσό της έκτακτης εισφοράς περιορίζεται αναλόγως, σε κάθε περίπτωση ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση της ειδικής εισφοράς να μην υπολείπεται του καθαρού εισοδήματος που απομένει μετά την

αφαίρεση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, η οποία υπολογίστηκε με την εφαρμογή του αμέσως προηγούμενου συντελεστή».

Ρυθμίσεις θεμάτων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

10. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3832/2010 (Α' 38) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. θεσπίζεται «Κανονισμός Στατιστικών Υποχρεώσεων των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ.», ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛ.ΣΤΑΤ.»

11. Το άρθρο 3 του ν. 3832/2010 (Α' 38) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Συμβουλευτική Επιτροπή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος

1. Συνιστάται Συμβουλευτική επιτροπή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ.).

2. Η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. συγκροτείται από δεκαεπτά (17) μέλη με δικαίωμα ψήφου που στον κύκλο εργασιών τους αποδεδειγμένα χρησιμοποιούν στατιστικά στοιχεία ως χρήστες. Κάθε ένα από τα μέλη, με τον αναπληρωτή του, υποδεικνύεται αντίστοιχα από:

α) τη Βουλή των Ελλήνων

β) την Κυβέρνηση της Ελλάδος,

γ) την Τράπεζα της Ελλάδος,

δ) την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ),

ε) το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο,

στ) το Ινστιτούτο Εργασίας της Γ.Σ.Ε.Ε. (ΙΝ.Ε.Γ.Σ.Ε.Ε.),

ζ) την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος,

η) τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ)

θ) την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.),

ι) το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.),

ια) το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕ.Π.Ε.),

ιβ) την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.),

ιγ) την Ελληνική Ένωση Τραπεζών,

ιδ) το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.)

ιε) την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση - Οικονομικές και Χρηματοδοτικές Υποθέσεις (DG ECFIN),

ιστ) την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και

ιζ) την Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Επιτροπή για τις Στατιστικές (European Statistical Advisory Committee).

Ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. είναι αυτοδικαίως μέλος της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. και συμμετέχει στις εργασίες και στις συνεδριάσεις της χωρίς ψήφο.

3. Η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Τα μέλη της ορίζονται με θητεία τεσσάρων (4) ετών, που μπορεί να ανανεωθεί μία μόνο φορά. Σε περίπτωση θανάτου, λήξης της θητείας ή αποχώρησης μελών της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. και μέχρι τον ορισμό νέων μελών, η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. μπορεί να λειτουργεί με ελλιπή συγκρότηση. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

4. Η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. συνεδριάζει τακτικά δύο (2) φορές ανά έτος.

5. Ο Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται για θητεία δυο (2) ετών, με ψηφοφορία μεταξύ των μελών της.

6. Με απόφαση της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. θεσπίζεται ο Κανονισμός Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας της. Η τεχνική και διοικητική υποστήριξη της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. παρέχονται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Η δαπάνη λειτουργίας της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

7. Η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. συνδράμει την ΕΛ.ΣΤΑΤ. όσον αφορά τη συνεκτίμηση των αναγκών των χρηστών στο συντονισμό των στρατηγικών στόχων και των προτεραιοτήτων της εθνικής πολιτικής στατιστικής πληροφόρησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

8. Κατά την προετοιμασία του Ελληνικού Στατιστικού Προγράμματος και του ετήσιου στατιστικού προγράμματος εργασίας της ΕΛ.ΣΤΑΤ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 6 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. γνωμοδοτεί στην ΕΛ.ΣΤΑΤ. σχετικά με τα εξής:

α) Τους τομείς, στους οποίους ενδέχεται να χρειασθεί η ανάπτυξη νέων στατιστικών από το ΕΛ.Σ.Σ.

β) Την εναλλαγή ή μη της προτεραιότητας παραγωγής υφισταμένων στατιστικών από το ΕΛ.Σ.Σ.

γ) Τους τρόπους, με τους οποίους μπορεί να αυξηθεί η χρησιμότητα των στατιστικών του ΕΛ.Σ.Σ. για τους χρήστες.

δ) Κατά πόσον το εύρος, το επίπεδο λεπτομερούς ανάλυσης και το κόστος των στατιστικών ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών.

9. Η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. γνωμοδοτεί επίσης στην ΕΛ.ΣΤΑΤ., εφόσον υποβληθεί σε αυτή σχετικό ερώτημα της ΕΛ.ΣΤΑΤ., για θέματα που αφορούν τις απαιτήσεις των χρηστών των στατιστικών του ΕΛ.Σ.Σ., την αξιολόγηση της χρησιμότητας υφισταμένων στατιστικών το ΕΛ.Σ.Σ., και την πολιτική διάδοσης στατιστικών οι οποίες παράγονται από φορείς του ΕΛ.Σ.Σ.

10. Εάν η ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. δεν έχει συγκροτηθεί ή η γνώμη της σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους και τις παραγράφους 1 και 6 του άρθρου 5 του

παρόντος νόμου δεν δοθεί εντός της προθεσμίας που τάσσεται προς τούτο από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., η σχετική πράξη της ΕΛ.ΣΤΑΤ. εκδίδεται και χωρίς αυτήν.»

12. Η περίπτωση ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3832/2010 (Α' 38), όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 323 ν. 4072/2012 (Α' 86), αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

13. Η παράγραφος 5 του άρθρου 4 του ν. 3832/2010 (Α' 38), όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 323 του ν. 4072/2012 (Α' 86), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στις εργασίες της επιτροπής συμμετέχει ο πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ο οποίος μετέχει επίσης στις συνεδριάσεις της, χωρίς ψήφο».

14. Η παράγραφος 13 του άρθρου 4 του ν. 3832/2010 (Α' 38), όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 323 του ν. 4072/2012 (Α' 86), καταργείται.

15. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 3832/2010 (Α' 38) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ΕΛ.ΣΤΑΤ., ύστερα από γνώμη της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου, εγκρίνει ανά τριετία το Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα (ΕΛ.Σ.Π.)».

16. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 3832/2010 (Α' 38) αντικαθίσταται ως εξής:

« Η ΕΛ.ΣΤΑΤ., πριν από το τέλος Μαΐου του προηγούμενου της εφαρμογής έτους, και μετά από γνώμη της ΣΥ.ΕΠ.ΕΛ.Σ.Σ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου, καταρτίζει αντίστοιχο ετήσιο στατιστικό πρόγραμμα εργασίας στο οποίο λαμβάνει υπόψη τα ετήσια προγράμματα εργασίας των φορέων του ΕΛ.Σ.Σ.»

17. Στο τέλος του άρθρου 11 του ν. 3832/2010 (Α' 38) προστίθεται παράγραφος 7, ως εξής:

«7. Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. παρέχει τη γνώμη της, πριν από την κατάθεσή της στη Βουλή, για κάθε διάταξη, η οποία αφορά την ΕΛ.ΣΤΑΤ., ή τις επίσημες στατιστικές της χώρας, ή με την οποία ο παρών νόμος τροποποιείται ρητώς ή σιωπηρώς. Το αυτό ισχύει για κάθε διάταξη, με την οποία δημιουργούνται νέες ή αναδιαρθρώνονται διοικητικές πηγές και δημόσια μητρώα ή αρχεία τηρούμενα εγγράφως ή με ηλεκτρονικά, μαγνητικά ή άλλα ανάλογα μέσα, προκειμένου να διασφαλίζεται η δυνατότητα αξιοποίησης των σχετικών στοιχείων για στατιστικούς σκοπούς. Για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων το σχέδιο κάθε σχετικής διάταξης υποβάλλεται στην ΕΛ.ΣΤΑΤ. κατά το νωρίτερο δυνατό χρονικό σημείο και πριν τη σχετική δημόσια διαβούλευση. Εφόσον η ΕΛ.ΣΤΑΤ. συντάξει έκθεση επί του τελικού σχεδίου, αυτή υποβάλλεται υποχρεωτικώς στη Βουλή πριν την εισαγωγή της διάταξης προς συζήτηση».

18. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν. 3832/2010 (Α' 38), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 323 του ν. 4072/2012 (Α' 86), αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Κανονισμός μπορεί να προβλέπει, ότι η εξειδίκευση διατάξεών του μπορεί να γίνεται με αποφάσεις του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή με συμφωνίες συνεργασίας με τους φορείς του ΕΛ.Σ.Σ., καθώς και η δημοσίευση των αποφάσεων αυτών στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛ.ΣΤΑΤ., χωρίς να απαιτείται άλλη δημοσίευσή τους».

19. Οι παράγραφοι 1 έως και 3 του άρθρου 13 του ν. 3832/2010 (Α' 38), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 323 του ν. 4072/2012 (Α' 86), αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. επιλέγεται μετά από διεθνή πρόσκληση ενδιαφέροντος που δημοσιεύεται από τον Υπουργό Οικονομικών τέσσερις μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του απερχομένου Προέδρου. Στην πρόσκληση αναφέρονται τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των υποψηφίων, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και οι προβλεπόμενες αποδοχές του, η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων, η πράξη συγκρότησης της επιτροπής εμπειρογνομόνων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, με όλο της το περιεχόμενο και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο για τη διαδικασία επιλογής.

Ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. διορίζεται για πενταετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Αποκλειστικά κριτήρια επιλογής στη θέση του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. είναι (α) η υψηλή επιστημονική κατάρτιση, με επαγγελματική ή ακαδημαϊκή εξειδίκευση στο αντικείμενο της στατιστικής ή συναφών κλάδων ή σε αντικείμενο συναφές προς το αντικείμενο των στατιστικών ερευνών και μελετών και (β) η ικανότητα του υποψηφίου, όπως προκύπτει από την επαγγελματική και επιστημονική του πορεία, να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των στατιστικών αρχών που προβλέπονται στο άρθρο 338 παρ. 2 ΣΛΕΕ, στο άρθρο 2 του Κανονισμού 223/2009 και στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές. Επιπρόσθετα, ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. πρέπει να διαθέτει διδακτορικό τίτλο σπουδών.

3. Για την επιλογή του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ο Υπουργός Οικονομικών συγκροτεί με απόφασή του που εκδίδεται πριν από την πρόσκληση ενδιαφέροντος πενταμελή επιτροπή εμπειρογνομόνων. Έργο της επιτροπής εμπειρογνομόνων είναι η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Η τεχνική και διοικητική υποστήριξη της επιτροπής παρέχονται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. με τρόπο που να διασφαλίζει την ανεξαρτησία της επιτροπής. Η δαπάνη λειτουργίας της επιτροπής βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Ως μέλη της επιτροπής ορίζονται αποκλειστικά πρόσωπα με επαγγελματική ή ακαδημαϊκή εξειδίκευση στο αντικείμενο της στατιστικής ή συναφών κλάδων ή

σε αντικείμενο συναφές προς το αντικείμενο των στατιστικών ερευνών και μελετών. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται ως εξής:

- (α) ένα μέλος προτείνεται από τη Βουλή,
- (β) ένα μέλος ορίζεται από τον Υπουργό Οικονομικών,
- (γ) ένα μέλος προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat),
- (δ) ένα μέλος προτείνεται από τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής (ESGAB) και
- (ε) ένα μέλος προτείνεται από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC).

Στην πρόταση των μελών και στην απόφαση συγκρότησης της επιτροπής εμπειρογνωμόνων αναφέρονται τα προσόντα, βάσει των οποίων έγινε η πρόταση ή ο ορισμός τους.

Βάσει των στοιχείων που υποβλήθηκαν από τους υποψηφίους και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο που συλλέγει, η επιτροπή εμπειρογνωμόνων εισηγείται αιτιολογημένα στον Υπουργό Οικονομικών την επιλογή του υποψηφίου που ανταποκρίνεται στον μέγιστο βαθμό στα νόμιμα κριτήρια επιλογής της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που ο Υπουργός Οικονομικών δεν συμφωνεί με την εισήγηση της επιτροπής, μπορεί να διορίσει ως Πρόεδρο της ΕΛ.ΣΤΑΤ. τον υποψήφιο που επιλέγει ο ίδιος μετά από προηγούμενη κοινοποίηση στην επιτροπή πλήρους αιτιολογίας της επιλογής του σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αποκλειστικά κριτήρια επιλογής και αφού η επιτροπή του γνωστοποιήσει την κρίση της σχετικά με την ανταπόκριση του υποψηφίου στα κριτήρια επιλογής. Η εισήγηση της επιτροπής εμπειρογνωμόνων, η αιτιολογία της τυχόν αποκλίνουσας από την εισήγηση της επιτροπής επιλογής του Υπουργού Οικονομικών και η σχετική επ' αυτής κρίση της επιτροπής εμπειρογνωμόνων δημοσιεύονται υποχρεωτικά στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα στην ιστοσελίδα της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η θητεία του Προέδρου μπορεί να ανανεώνεται για μία μόνο φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Σε περίπτωση που η διαδικασία επιλογής νέου Προέδρου δεν ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της θητείας του απερχομένου, η θητεία αυτού παρατείνεται αυτοδικαίως, με την επιφύλαξη των κατωτέρω οριζόμενων, έως τον διορισμό νέου Προέδρου, εκτός εάν η επιλογή του είχε γίνει χωρίς σύμφωνη κρίση της επιτροπής εμπειρογνωμόνων, οπότε η θητεία του παρατείνεται το πολύ για τρεις μήνες μετά την ημερομηνία λήξης της. Για την ανανέωση δεν απαιτείται η διενέργεια της διαδικασίας της προηγούμενης παραγράφου, εκτός από την περίπτωση που η επιλογή του Προέδρου είχε γίνει σύμφωνα με την διαδικασία αυτή και χωρίς σύμφωνη κρίση της επιτροπής εμπειρογνωμόνων. Σε περίπτωση ανανέωσης θητείας, για την οποία δεν απαιτείται η διενέργεια της διαδικασίας της προηγούμενης παραγράφου, εάν η απόφαση ανανέωσης της θητείας εκδοθεί μετά την προκήρυξη, η διαδικασία που

έχει αρχίσει ματαιώνεται. Σε περίπτωση που η ανανέωση της θητείας του απερχομένου Προέδρου μπορεί να γίνει χωρίς διενέργεια της διαδικασίας της προηγούμενης παραγράφου, και εφόσον μετά την πάροδο τριμήνου από την λήξη της θητείας του δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής νέου Προέδρου, η διαδικασία ματαιώνεται αυτοδικαίως και η θητεία του απερχομένου Προέδρου ανανεώνεται αυτοδικαίως.

Σε περίπτωση ανανέωσης, η νέα θητεία αρχίζει από την δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή από την ημερομηνία της αυτοδίκαιης ανανέωσης, ανεξαρτήτως του χρόνου παρατάσεως που υπήρξε μετά τη λήξη της προηγούμενης θητείας. Δεν επιτρέπεται να ορισθεί εκ νέου Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ., πρόσωπο που έχει εκπέσει από την ιδιότητα αυτή.»

20. Μετά την περίπτωση ιβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 3832/2010 (Α' 38), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 323 ν. 4072/2012 (Α' 86), προστίθεται περίπτωση ιγ) ως εξής, με αναρίθμηση των επομένων περιπτώσεων:

«Ανακατανέμει ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα τις κενές οργανικές θέσεις που προβλέπονται στον Οργανισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ.»

21. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του Ν. 3832/2010, όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 Ν. 4111/2013, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Αρχή εξαιρείται του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 146 του νόμου 4270/2014 και του άρθρου 14 του Ν.Δ. 496/1974, όπως ισχύει».

22. Η παράγραφος 3 του άρθρου 20 του ν. 3832/2010 (Α' 38) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στο Τμήμα Ερευνών και Μελετών συνιστώνται δέκα (10) οργανικές θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται ύστερα από προκήρυξη που εκδίδεται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τα γνωστικά αντικείμενα των ανωτέρω θέσεων ως και ο αριθμός των θέσεων ανά γνωστικό αντικείμενο καθορίζονται, σε περίπτωση που κατά τον χρόνο έκδοσης της προκήρυξης για πλήρωση των θέσεων δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ ο οργανισμός της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η έκδοση του οποίου προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, ή ο οργανισμός δεν καθορίζει τα στοιχεία αυτά, στην προκήρυξη, με την οποία επίσης ορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά κριτήρια και προσόντα για την πλήρωση των θέσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. 50/2001 (Α' 39) και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Αρμόδιος για τον καθορισμό όλων των ανωτέρω στοιχείων και για την έκδοση της προκήρυξης είναι ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Κατά τα λοιπά, για την πλήρωση των θέσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2190/1994 (Α' 28), όπως ισχύουν. Η κάλυψη των θέσεων μπορεί να γίνει και με μετάταξη προσωπικού με τα ίδια τυπικά και ουσιαστικά προσόντα από το

Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του Δημόσιου τομέα, ή ΔΕΚΟ μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο και στις οποίες το Δημόσιο κατέχει την πλειοψηφία του μετοχικού τους κεφαλαίου, ύστερα από προκήρυξη της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Η μετάταξη διενεργείται με αποφάσεις του αρμοδίου για την υπηρεσία ή τον φορέα από τον οποίο γίνεται η μετάταξη Υπουργού και του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ.»

23. Το εδάφιο ιδ του άρθρου 17 του ν. 4270/2014 (Α' 86) καταργείται.

24. Η παράγραφος 4 του άρθρου 20 του Ν. 3832/2010, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 323 Ν. 4072/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«Συνιστάται στην κεντρική υπηρεσία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου, στην οποία προσλαμβάνεται με πάγια αντιμισθία Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω. Καθήκοντα του Νομικού Συμβούλου είναι η παροχή στην ΕΛ.ΣΤΑΤ. νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων και γενικά κάθε είδους νομικών υπηρεσιών σύμφωνα με τον Κώδικα περί Δικηγόρων, συμπεριλαμβανομένης της εξώδικης ή δικαστικής εκπροσώπησης της μετά από ανάθεση από τον Πρόεδρο της ΕΛ.ΣΤΑΤ. σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος. Ο Νομικός Σύμβουλος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. προσλαμβάνεται με απόφαση του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ύστερα από προκήρυξη, στην οποία ορίζονται τα κριτήρια, τα προσόντα και οι όροι αμοιβής και συνεργασίας. Η διαδικασία της πρόσληψης δικηγόρων της παραγράφου 2 του άρθρου 43 Ν. 4194/2013 δεν εφαρμόζεται για το Νομικό Σύμβουλο της ΕΛ.ΣΤΑΤ.».

Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από την έναρξη ισχύος της παραγράφου 17 του άρθρου 323 του Ν. 4072/2012. Το αντικείμενο της ρύθμισης της διάταξης αυτής εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής κάθε μεταγενέστερης διάταξης που ρυθμίζει την πρόσληψη νομικών συμβούλων ή δικηγόρων, με ισχύ από το χρόνο έναρξης ισχύος της κάθε σχετικής μεταγενέστερης διάταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 18 του παρόντος άρθρου.

25. α) Η αληθής έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 20 του Ν. 3832/2010, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 323 Ν. 4072/2012, είναι ότι ο Νομικός Σύμβουλος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. προσλαμβάνεται για να παρέχει στην ΕΛ.ΣΤΑΤ. νομικές συμβουλές και γνωμοδοτήσεις και γενικά κάθε είδους νομικές υπηρεσίες σύμφωνα με τον Κώδικα περί Δικηγόρων, συμπεριλαμβανομένης της εξώδικης ή δικαστικής εκπροσώπησης της μετά από ανάθεση από τον Πρόεδρο της ΕΛ.ΣΤΑΤ. σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης η της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Ν. 3832/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 323 Ν. 4072/2012.

β) Η αληθής έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 166 του Ν. 4194/2013 είναι, ότι αυτή δεν κατισχύει και δεν καταργεί τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 20 του Ν. 3832/2010, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με την

παράγραφο 17 του άρθρου 323 Ν. 4072/2012, με την οποία καταργήθηκε η προγενεστερώς προβλεπόμενη υπαγωγή της πρόσληψης του Νομικού Συμβούλου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στη διαδικασία πρόσληψης δικηγόρων του άρθρου 11 του Ν. 1649/1986 και η οποία θεσπίστηκε, ειδικώς προς κατάργηση της υπαγωγής αυτής, σε συμμόρφωση προς τη «Δέσμευση για την Εμπιστοσύνη στα Στατιστικά Στοιχεία», η οποία κυρώθηκε με το ν. 4051/2012 (άρθρο 8 και Παράρτημα, αριθμός 1, περίπτωση (μ) των ενεργειών για βελτίωση).

26. Δαπάνες για (α) παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο διενέργειας της απογραφής πληθυσμού-κατοικιών του έτους 2011 και (β) για αμοιβή του Νομικού Συμβούλου της ΕΛ.ΣΤΑΤ., που διορίστηκε κατόπιν της προκήρυξης ΓΠ-841/20.11.2013, από το χρονικό διάστημα από 14.2.2014 έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, θεωρούνται νόμιμες και εκκαθαρίζονται και καταβάλλονται υποχρεωτικά από τον προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ. αμέσως μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

27. Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ημιαυτόματα μέτρα περικοπής δαπανών σε περίπτωση απόκλισης από τους στόχους πρωτογενών πλεονασμάτων, και ειδικότερα μηνιαίων/τριμηνιαίων στόχων σύμφωνα με το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής εξαιρουμένου του επενδυτικού σκέλους, οι οποίοι ορίζονται για όλους τους υπο-τομείς της Κυβέρνησης.

Σε περίπτωση κατά την οποία σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης εμφανίζονται σημαντικές αποκλίσεις από τον τριμηνιαίο στόχο, οι οποίες δεν αποδίδονται σε εξαιρετικές περιστάσεις κατά την έννοια της περίπτωσης θ της παραγρ. 1 του άρθρ. 14 του ν. 4270/2014, ενεργοποιείται διορθωτικός μηχανισμός ύστερα από σχετική γνώμη του Δημοσιονομικού Συμβουλίου.

Ο διορθωτικός μηχανισμός συνίσταται στην κάλυψη της απόκλισης, είτε με περικοπή δαπανών, είτε με ανάληψη δράσεων για την ενίσχυση των εσόδων. Η εφαρμογή του διορθωτικού μηχανισμού δεν συνεπάγεται την μη εφαρμογή του μέρους Ζ του ν. 4270/2014, αλλά λειτουργεί συνδυαστικά με τις διατάξεις του.

Η περικοπή δαπανών ή /και η ενίσχυση των εσόδων θα εφαρμόζεται κατά σειρά προτεραιότητας: α) στον φορέα ή τους φορείς από τον οποίο προέρχεται η απόκλιση, β) σε οποιονδήποτε από τους φορείς που ανήκουν στον ίδιο υποτομέα και που εποπτεύονται από το ίδιο Υπουργείο με εκείνον ή εκείνους από τον οποίο προέρχεται η απόκλιση, γ) σε οποιονδήποτε από τους φορείς ανήκουν στον ίδιο υποτομέα με εκείνον ή εκείνους από τον οποίο προήλθε η απόκλιση ανεξαρτήτως εποπτεύοντος Υπουργείου και δ) σε οποιοδήποτε φορέα ή φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

28. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εφαρμογή των

διατάξεων των προηγούμενων άρθρων.

29. Στους συνταξιοδοτούμενους όλων των ασφαλιστικών ταμείων μετά τις 30.06.2015, χορηγείται σύνταξη που αναλογεί στις καταβαλλόμενες εισφορές και μετά την συμπλήρωση του 67^{ου} έτους, χορηγείται το πλήρες ποσό της κατώτατης εγγυημένης σύνταξης (κατώτατο όριο).

30. Από 01.01.2015 εντάσσονται υποχρεωτικά στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) όλα τα ταμεία και οι τομείς επικουρικής ασφάλισης που δεν έχουν ενταχθεί μέχρι την δημοσίευση του παρόντος.

31. Από την ανωτέρω ημερομηνία πόροι όλων των εντασσομένων ταμείων επικουρικής ασφάλισης στο ΕΤΕΑ είναι οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 38 του Ν. 4052/2012.

32. Από 01.01.2016 οι εγγυημένες σε μηνιαία βάση συνταξιοδοτικές εισφορές (κρατική επιχορήγηση) προς τα ασφαλιστικά ταμεία κύριας ασφάλισης διατηρούνται σε ονομαστικούς όρους μέχρι το έτος 2021 στα επίπεδα του έτους 2015.

33. Από 01.07.2015 αυξάνονται οι εισφορές υγειονομικής περίθαλψης από 4% σε 6% και παρακρατούνται από τις κύριες συντάξεις και από την ανωτέρω ημερομηνία το αντίστοιχο ποσοστό εισφορών υγειονομικής περίθαλψης, ορίζεται σε 6% και παρακρατείται από τις επικουρικές συντάξεις.

34. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που θα εκδοθούν έως τις 31 Ιουλίου 2015, ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής των προηγούμενων άρθρων, που αφορούν τους όρους ένταξης ταμείων ή τομέων στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής ασφάλισης, τις λεπτομέρειες και την διαδικασία εναρμόνισης των ασφαλιστικών εισφορών με την ισχύουσα στο ΙΚΑ καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης εκτός ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

